

ЛЕКСИКО-ГРАМАТИЧНІ ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ ЗГОДИ В АНГЛОМОВНОМУ ДІАЛОГІЧНОМУ ДИСКУРСІ

Олена Гурко

доктор філологічних наук, доцент,
завідувач кафедри англійської мови для нефілологічних спеціальностей,
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, Україна

LEXICAL AND GRAMMATICAL MEANS OF AGREEMENT EXPRESSION IN ENGLISH DIALOGIC DISCOURSE

Author: Olena Hurko

Abstract.

Issues related to the study of the structure of speech communication, the linguistic status of its affirmative units, belong to the list of those that become relevant in modern linguistics. The expression of agreement is mostly observed in dialogical unity. This phenomenon is a kind of conciliatory response act, which is used to decode the deep meaning of the relationship between interlocutors. The study describes the parameters of lexical, morphological and syntactic explicators of agreement, taking into account pragmatic, cognitive and psychological factors that function in English communication. The research material is English dialogic discourse. The basis of agreement is the statement of the correctness of the interlocutor's opinion and the presentation of communicators' views unity. The prospect of new studies is seen in the representation of the intention of argumentation in scientific discourse.

ВСТУП

Студіювання питань, пов'язаних зі структурою мовленнєвої комунікації, лінгвістичним статусом її стверджувальних одиниць, параметрів дії лексичних, морфологічних та синтаксичних експлікаторів згоди, є предметом зацікавлення науковців в межах новітньої філологічної науки (Л. Р. Безугла [13; 14], Н. К. Войцехівська [15; 16], О. В. Гурко [17; 18], І. М. Рудик [22], І. А. Штик [23] та ін.). Проте на сьогодні немає єдиної та уніфікованої кваліфікації згоди, яка б вичерпно враховувала всі її складники. Зокрема, Н. К. Войцехівська зазначає, що згода є «багатоаспектною когнітивно-комунікативною категорією, що виявляється у сфері діалогічного спілкування, має свої функції і ознаки та розглядається лінгвістикою в комунікативному, логіко-змістовому та формальному аспектах. Відношення згоди в діалозі співвідноситься з логіко-філософськими категоріями й поняттями тотожності, істини, достовірності, наявності або відсутності альтернативи. У лінгвістиці категорія згоди пов'язується з поняттями верифікації, підтвердження і ствердження та протиставляється категорії незгоди (заперечення)» [15, с. 186]. І. М. Рудик говорить про співвіднесення категорії згоди та підтвердження й витлумачує підтвердження як позитивну відповідь комуніканта в процесі спілкування [22]. Натомість Л. І. Маєвська інтерпретує згоду як родову категорію, зауважуючи, що наявні думки про «несамодостатність згоди, а тому її розглядають як видовий компонент категорії взаєморозуміння» [20].

Вираження згоди здебільшого спостерігаємо в діалогічній єдності. Зважаючи на те, що явище згоди є певним реагуювальним актом, основним складником якого є діалог, доречним, вважаємо, у межах нашого дослідження вивчати згоду на матеріалі англomовного художнього діалогічного дискурсу [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9; 10; 11; 12].

Діалогічний дискурс – це складне соціолінгвальне та комунікативне явище, основою якого є функціонування зв'язного тексту в усній чи писемній формі. Для декодування глибинного змісту стосунків між співрозмовниками та виокремлення лексичних, морфологічних, синтаксичних засобів, що маркують згоду, потрібно враховувати прагматичні, когнітивні та психологічні чинники в процесі англomовної комунікації.

1. Лексичні засоби експлікації згоди в англійській мові

Лексичні маркери вираження згоди, як зауважує А. Ж. Махметова, є «сукупністю певних лексичних одиниць та виразів, які допомагають співрозмовникам висловити свою згоду з чим-небудь або з ким-небудь» [21].

Лексичне значення будь-якого слова має денотативне (пряме, первинне) та конотативне (непряме, пов'язане з асоціаціями) забарвлення.

Слушною, на наше переконання, є думка Н. К. Войцехівської про те, що хоч згода і є маркером збігу думок мовців, проте «учасники діалогу-кооперації обирають лексичні засоби вираження кінцевої фази діалогу з урахуванням таких параметрів, як комунікативний статус співрозмовника, реєстр спілкування, характер і тривалість взаємин, канал зв'язку, за допомогою якого здійснюється діалог, тощо» [16, с. 295]. Отже, чимало чинників впливають на вибір засобу вираження згоди.

У межах нашого дослідження пропонуємо класифікувати згоду на лексичному рівні за допомогою, по-перше, лексем, які прямо експлікують значення згоди та функціонують окремішньо, а, по-друге, з урахуванням похідних слів, які реалізують семантику згоди безпосередньо з контексту.

До вербалізаторів, що прямо виражають погоджувальне значення, зараховуємо слова на кшталт *okay, yes, certainly, definitely, sure, of course, willingly, with pleasure, right, yeah, yup, agree, don't mind* та ін.

У реченні *But it's fake, I said. The face is just painted on. **Sure**, the paint's fake* [10] / *Та це неправда, – сказав я. – Обличчя просто розфарбоване. – Звичайно, це неправда* спостерігаємо згоду з думкою співрозмовника, виражену лексемою *sure*.

У проілюстрованому далі фактичному матеріалі мовець створює доброзичливу атмосферу спілкування, психологічну синхронізацію, яка сприяє зближенню комунікантів та вможливорює тотожність їхніх поглядів:

*Family emergency, I explained. **Right**, she said* [10] / *Термінова сімейна справа, – пояснив я. – Добре, – відповіла вона.*

*So, what's going on? You're coaching us on interviews today, **right**? That's **right**, says Haymitch* [3] / *Отже, що відбувається? Ти готуєш нас до інтерв'ю сьогодні, **правильно**? – Правильно, – каже Геймітч.*

У реченні *We don't have much cause to look nice in District Twelve. **Of course**, you don't, you poor darling!* [3] / *В нас не так вже й багато причин виглядати красиво в 12 дистрикті. – Звичайно, моя бідненька! згоду експліковано за допомогою словосполучення *of course*.*

У процесі мовного спілкування для увиразнення та підсилення відтінку згоди з проханням співрозмовника мовець вимовляє лексему *all right* двічі, послуговуючись інтонацією впевненості: *Promise me you won't go by yourself. **All right, all right*** [10] / *Пообіцяй, що підеш не сам. – Добре, добре.*

На наше переконання, цікавим й незвичним для української мови є поєднання займенника та допоміжного дієслова. Для української мови

передавання згоди у такий спосіб неможливо, оскільки в українській мові немає допоміжних дієслів. Наприклад:

And you really think going there could help? my mother said, narrowing her eyes at him as if readying herself to hear the unvarnished truth. ... I do, he replied [10] / Ти дійсно вважаєш, що якщо поїдеш туди, то це допоможе? – сказала моя мати, звужуючи очі, ніби готуючись почути правду без прикрас. – Так.

Seems rather like overkill, don't you think? I guess so. Martin roared with laughter. He guesses so! Okay, yeah, it does [10] / Здається, хтось перестарався, тобі так не здається? – Можливо. Мартін приснув зі сміху: – Можливо! – Добре, добре, перестарався.

Використання такого прийому в наведених вище контекстах досить поширене в англomовному діалогічному дискурсі, що зумовлене морфологічними особливостями мови.

Серед експлікаторів, які реалізують семантику згоди безпосередньо з контексту, виокремлюємо здебільшого похідні слова. До цієї групи вналежнюємо повторення слова, представленого в питанні, сленгові слова та вирази тощо. Наприклад:

Were you happy when you painted these pictures? asked Mr. Rochester presently. I was absorbed, sir: yes, and I was happy. [2] / Ви відчували себе щасливою, коли малювали ці картини? – раптом запитав мене містер Рочестер. – Я була повністю поглинута ними, сер; так, я була щаслива. У наведеному реченні згода з попереднім висловленням є очевидною, проте лексема *happy* безпосередньо не містить семи згоди, тому й використане конотативне значення з позитивним відтінком схвалення.

У реченні *Full of promise. Full of life. But of course, you never knew him. No, said Strike [7] / Сповнений сподівань, сповнений життя. Звичайно, ви не знали його. – Саме так* погоджувальний зміст передано за допомогою заперечного вигука *no*.

You'll have to admit to being ex-army, said Strike, sinking into an armchair and hoisting his leg up onto a conveniently positioned square pouf. You look like a squaddie. Nae problem, said Barclay [7] / Не приховуй, що ти пройшов армію, – сказав Страйк, сідаючи в крісло і закидаючи ногу на зручний квадратний пуф. – У тебе стройовий батальйон на лобі написаний. – Без проблем, – сказав Барклай. У проілюстрованому матеріалі семантику згоди реалізовано розмовним варіантом фрази *no problem – nae problem*. Хоч в значенні виразу немає лексем, що безпосередньо експлікують згоду, проте погоджувальна відповідь на поставлене питання впливає з контексту.

2. Експлікація мовних засобів вираження згоди на морфологічному рівні

Найзагальнішою категорією, за якою можна класифікувати мовні засоби зі значенням згоди, є частина мови. У мовленнєвих актах згоди, як зауважує Н. К. Войцехівська [15], яка досліджувала питання частиномовної належності в українській мові, іменники, прикметники, дієслова, прислівники, стверджувальні частки та вигукі належать до основних її реалізаторів. Натомість в англійській мові, переконана А. Д. Зербіно [19], для вираження згоди, крім іменників, прислівників, прикметників та дієслів почасти використовують певні усталені вирази та синтаксичні засоби.

Отже, спираючись на класифікацію А. Д. Зербіно [19] та враховуючи наукові здобутки попередників [15; 20; 22; 23], у межах нашого дослідження виокремлюємо такі частини мови, що вербалізують згоду:

Іменники

Найчастотнішим маркером, що експлікує значення згоди в англomовному дискурсі є іменник *agreement*. Його почасти використовують у поєднанні з дієсловами та прийменниками: *to make an agreement, be in agreement, in accordance with agreement, agreement between*. Наприклад: *Strike grunted agreement, his mouth full of naan bread* [6] / **Страйк буркнув у знак згоди**, пережовуючи індійський коржик наан.

Крім того, конотацію згоди також вербалізують такі іменникові одиниці: *agreeing, assent, concurrence, consent, compliance, concord, harmony, union, unison*. Услід за А. Д. Зербіно, вважаємо, що незважаючи на те, що кожне слово містить сему згоди *agreement*, наведені вище слова мають різницю у значенні – не всі з них позначають лише позитивну реакцію на слова співрозмовника або погодження з його думкою чи пропозицією. Дослідниця наголошує на тому, що «деякі з них [слів, що входять в синонімічний ряд *agreement*] виражають згоду як документ, взаємну дружбу, злагоду, мирні стосунки, а іноді союз чи об'єднання, наприклад: *concord, harmony, union, unison*» [19, с. 4]. Отже, такі слова є аналогійними до значень іменників, які виражають дозвіл або згоду з поглядом опонента, наприклад, *concurrence* (згода), *agreeing* (погодження), *assent* (схвалення), *consent* (дозвіл) та *compliance* (згода). Наведені іменники автор нерідко використовує для передавання істинності слів мовців щодо певної ситуації: *To this speech Bingley made no answer; but his sisters gave it their hearty assent, and indulged their mirth for some time at the expense of their dear friend's vulgar relations* [1] / У відповідь на цю репліку Бінглі промовчав, зате його сестри радо з нею **погодились** і певний час весело втішалися з приводу простолюдних родичів своєї дорогоцінної подруги.

У процесі комунікації мовців фіксуємо різні варіанти вживання

іменникових слів з інтенцією згоди. Наприклад: *You are over-scrupulous, surely. I dare say Mr. Bingley will be very glad to see you; and I will send a few lines by you to assure him of **my hearty consent** to his marrying whichever he chooses of the girls; though I must throw in a good word for my little Lizzy* [1] / Не перебільшуйте. Не сумніваюся, що містер Бінглі й так буде радий вас бачити; а я ж надішлю йому з вами записку, в якій висловлю **мою** радісну **згоду** з його бажанням одружитися з тією з наших дівчат, яка сподобається йому найбільше, хоча я просто не зможу не замовити кілька добрих слів за мою маленьку Ліззі. У наведеному фактичному матеріалі спостерігаємо взаємопорозуміння між співрозмовниками, які зацікавлені предметом розмови, передаючи значення згоди через констатувальну репліку-повідомлення.

В англійському діалогічному мовленні частотним є іменник з семантикою згоди на кшталт *a yes*, що, поєднуючись з дієсловом *take* (*take as a yes*), позначає так. Наприклад: *It's a question of **Yes** or No with the paint – which is short* [4] / Питання про фарбу або **згоди**, або незгоди – це швидко.

Дієслова

Конотацію згоду в англійському діалогічному дискурсі реалізують дієслова на зразок *to agree, to accede, to acquiesce, to admit, to allow, to assent, to comply, to concede, to consent, to grant, to permit*. Як і в разі іменників, наведені дієслова досить близькі за своїм значенням, проте наявні певні відмінності в їхніх відтінках.

За нашими спостереженнями, дієслова *to agree, to concur* зазвичай передають семантику згоди з думкою співрозмовника загалом. Наприклад: *Lots of boys get more out of school than that. I **agree!** I **agree** they do, some of them!* [12] / Але ж багатьом хлопцям школа дає багато більше. – **Згоден!** – кажу. – **Згоден**, що більше – принаймні декотрим. *You're Strike, aye? said the young man. The detective **agreed** to it* [7] / Ви ж Страйк? – запитав юнак. Детектив **погодився** з цим.

В англійському художньому тексті автор нерідко підсумовує судження щодо попереднього контексту за допомогою дієслів *to accede, to assent*, які допомагають глибше представити ментальну специфіку героїв: *Disappointed in the expectation of a customer, she coolly **acceded to my request*** [2] / Обманута в своїх сподіваннях, жінка холодно **погодилась на моє прохання**. *Elizabeth looked at Darcy to see how cordially he **assented to his cousin's praise*** [1] / Елізабет поглянула на Дарсі, щоб побачити, як той люб'язно **погодиться з цією похвалою** на адресу своєї кузини.

У реченні *We **were permitted** glimpses of various celebrities in tears, but her family were given the tiniest picture of all; they were a surprisingly*

unphotogenic lot, you see [8] / Нам **дозволяли** бачити сльози всіляких знаменитостей, тоді як рідні Луїс Лендрі не удостоїлися навіть крихітного зображення: нефотогенічне, мабуть, сімейство автор використовує дієслово *to permit* в пасивному стані для яскравішої експлікації згоди-дозволу.

У межах наукової розвідки «серед дієслівних одиниць, що вказують на спроможність суб'єкта до позначуваної дії» [17, с. 43] виокремлюємо такі групи лексем, що передають значення згоди опосередковано.

1) Дієслова, що експлікують свідомий вплив на об'єкт для надання йому певних можливостей: *Strike **had to concede** that the fact that they had been caught on film together, in such weather, and at such an hour, acting in an almost identical fashion, suggested complicity* [8] / Страйк **був змушений визнати**, що факт того, щоб одночасно опинитися під камерою відеоспостереження в таку погоду, в такий час доби, та при цьому повестися практично однаково, вже наводив на думку про змову.

2) Дієслова, що вказують на спроможність суб'єкта до чіткої дії: *Tears were suddenly pouring down her face. She had no one else. There! She **had admitted** it to herself at last* [6]. – Несподівано по обличчю потекли сльози. У неї більше нікого не залишилося. Ось так! Нарешті вона змогла собі в цьому **зізнатися**.

3) Дієслова, що виражають обіцянку: *Promise me you won't go by yourself. All right, all right. **Promise*** [10] / Пообіцяй, що підеш не сам. – Добре, добре. **Обіцяю**.

4) Дієслова, що вербалізують бажання (*Mr. Rochester asked me if **I would like** to go and live with him in England, and I **said yes*** [2] / Містер Рочестер спитав мене, чи не хочу я поїхати з ним до Англії і жити в нього, і я **сказала, що хочу**) та віру (*You don't believe me? I thought about it, looking at the pictures and then at my grandfather, his face so earnest and open. What reason would he have to lie? I **believe** you, I said* [10] / Ти мені не віриш? / Я подумав про це, дивлячись на картинки, а потім на діда, його обличчя настільки щире і відкрите. Навіщо йому мені брехати? – Я **вірю** тобі, – сказав я).

5) Дієслова, що реалізують згоду зі значенням вимоги: *But you are passionate, Jane, that you **must allow**: and now return to the nursery – there's a dear – and lie down a little* [2]. – Яка ти справді шалена, Джейн, **визнай** вже це. А зараз іди назад до дитячої кімнати, люба моя, полей трохи... чи, наприклад, вмовляння: *Will you be mine? **Say yes, quickly*** [2] / Чи хочете ви бути моєю? **Скажіть «так»**, швидше!

Прислівники та прикметники

В англійському діалогічному мовленні мовець істинність певної інформації реалізує за допомогою прислівників *sure, absolutely, definitely,*

exactly, certainly, of course. Наприклад: *Are you absolutely sure that the man you heard was Tony? Yes, of course* / Ви абсолютно впевнені, що людиною, яку ви чули, був Тоні? – Так, **звичайно**.

У реченні *Sounds like a human sacrifice or something. Exactly.* [10] / Звучить, як людська жертва, чи щось таке. – **Саме так** згода виражена прислівником **exactly**, який повністю підтверджує репліку-стимул.

Яскравими прикметниковими маркерами згоди виступають лексеми на кшталт *right, true*. Нерідко їхнє значення може бути підсилене прислівниками *absolutely, barely, perfectly*, зокрема, *barely right – perfectly, absolutely right*.

My fingers, said Elizabeth, do not move over this instrument in the masterly manner which I see so many women's do. They have not the same force or rapidity, and do not produce the same expression. But then I have always supposed it to be my own fault – because I will not take the trouble of practising. It is not that I do not believe my fingers as capable as any other woman's of superior execution.

Darcy smiled and said, You are perfectly right [1].

Мої пальці, – сказала Елізабет, – не здатні впоратися з цим інструментом так майстерно, як це вміють робити багато жінок. Мої пальці не мають такої ж сили чи швидкості і своєю грою не здатні справити таке ж добре враження. Але я завжди вважала, що це мій власний недолік – тому що ніколи не завдавала собі клопоту і тому недостатньо музикувала. Однак це не означає, що я вважаю свої пальці менш талановитими, ніж пальці інших справді талановитих жінок.

Дарсі посміхнувся і сказав:

– Ви **абсолютно праві**.

Відтінок згоди в наведеному нижче контексті експліковано за допомогою прикметника з негативною конотацією: *Terrible place, isn't it, said Tom, exchanging a frown with Doctor Eckleburg. Awful.* [5] / Страшне місце, чи не так? – сказав Том, обмінявшись похмурим поглядом з доктором Еклбергом. – **Жахливе**.

Вигуки та заперечні частки

Важливе місце в системі засобів вираження консенсусної комунікації належить вигукам. В англійському діалогічному мовленні фіксуємо чимало вигуків слів, які слугують вербалізаторами відтінку згоди. Наприклад, *yes, OK, okey-dokey, uh-huh, уур, уеа, уеаh, righto, ауе ауе*.

На особливу увагу заслуговує група вигуків, що передають різні модуси згоди, наприклад, задоволення (*Sound fair? Aye, said Barclay, ауе, fair enough* [7] / Звучить справедливо? – **Aга**, сказав Барклай. – Так, досить справедливо), захоплення (*You're invisible, I replied dumbly. Indeed. Millard*

Nullings, at your service. [10] / Ти невидимий! – відповів я тупо. – Дійсно. Міллард Нулінгс, до ваших послуг), переконання (Well, in that case, will you try Freddie Bestigui again? Yes, of course [8] / Що ж, в такому разі зателефонуйте ще разок Фредді Бестігі, добре? – Так, безумовно), спонукання до дії (Give her my regards, will ya? Okay [12] / Перекажи їй від мене вітання, гаразд? – Гаразд).

В англійській мові сему згоди подеколи реалізують за допомогою заперечних часток (*no, not*) і, як наслідок, речення з фактичним запереченням передають стверджувальний, погоджувальний акт. Наприклад: *Now, if you don't mind, I'm going to bed. Ron stared after her, his mouth open. No, we don't mind, he said [11] / А тепер, якщо не заперечуєте, я пішла спати. Роззявивши рота, Рон дивився їй услід. – Не заперечуємо, – сказав він.*

Крім того, дієслова з негативним або заперечним значенням, ужиті з заперечною часткою *not*, заперечними префіксами або іншими аналогічними засобами, змінюють своє семантичне значення на протилежне, тобто в цьому разі має місце явище подвійного заперечення. Наприклад, *unable to disagree* чи *cannot agree more*.

Цікавим для аналізу є такий контекст: *Working for him wasn't exactly safe, was it? No, said Robin, with her knife wound throbbing [7] / Працювати на нього було не зовсім безпечно, чи не так? – Так, – сказала Робін, відчуваючи пульсацію різаної рани.* В українській мові частіше обирають стверджувальні частки для реакції на питання, що вже містять заперечення. В англійській мові – навпаки, саме тому в оригіналі для ствердження мовець використовує заперечну частку *no*, а в українському перекладі – стверджувальну частку *так*.

У реченні *Don't let them starve! I cry out, clinging to his hand. I won't! You know I won't! [3] / Не дай їм померти від голоду! – викрикую я, чіпляючись за його руку. – Ні за що! Ти знаєш, що я не дам їм померти!* відтінок згоди реалізовано за допомогою поєднання допоміжного дієслова майбутнього часу та заперечної частки *not*.

3. Реалізація мовних засобів вираження згоди на синтаксичному рівні

Реалізація згоди в англomовному художньому діалогічному дискурсі також можлива через використання синтаксичних засобів. У межах нашого дослідження розглянемо основні з них.

Синтаксичні повтори

Активне використання конструкцій повторення для реалізації значення згоди водночас з такими частинами мови як прикметники та прислівники вможливує підвищення або зниження комунікативно-прагматичного потенціалу згоди з різноманітними відтінками.

У реченні *Isn't it **true**? Yes, it's **perfectly true*** [8] / Чи це правда? – Так, це чиста правда прислівник **perfectly** підсилює відтінок згоди та робить її чіткішою.

В наступних двох прикладах під час експлікації згоди спостерігаємо повний синтаксичний повтор репліки співрозмовника.

I come across this book by accident," said the old man. It just shows you, don't it? It just shows you. [5] / Я натрапив на цю книгу випадково, – сказав старий. – Вона багато про що говорить, правда ж? – Правда.

I don't care if we're rich. I just want you to come home. You will try, won't you? Really, really try? asks Prim. Really, really try. I swear it, I say [3] / Мені байдуже, чи багаті ми. Я просто хочу, щоб ти повернулася додому. Ти спробуєш, чи не так? Чесно-чесно спробуєш? – питає Прим. – Чесно-чесно спробую. Клянуся, – кажу я.

В англомовному художньому дискурсі нерідко комуніканти використовують конструкцію «*so + auxiliary verb + pronoun*» замість повторення слів співрозмовника, наприклад:

It's too involved to go into, for God's sake," old Luce said. They simply happen to regard sex as both a physical and a spiritual experience. If you think I'm- So do I! [12].

– Все це надто складно, щоб розводити балачки, чорт забирай, – відповідає каналія Льюс. – Просто вони там вважають, що любов – це спілкування не тільки фізичне, а й духовне. Але якщо ти думаєш, ніби я...

– І я так вважаю!

У реченні *Truly? I whisper. Truly, says Cinna* [3] / Правда? – шепочу я. – Правда, – каже Цинна синтаксичний повтор реалізовано за допомогою повторення прислівника **truly** у запитанні та відповіді.

Риторичні запитання

Особливо виразно значення згоди відбивають заперечні риторичні запитання які, «вказуючи на неправдивість того, що заперечують, змушують слухача висновкувати самостійно» [18, с. 4]: *Are there many mockingjays here? I ask. Haven't you seen them? They've got nests everywhere, she says* [3] / Тут багато переспівниць? – питаю. – А ти не бачила? Їхні гнізда усюди.

До основних складників, які допомагають мовцеві підтвердити інформацію в англійському діалогічному дискурсі уналежнюємо інтонацію, семантичну контекстуальність та змістову наповненість. Наприклад:

Her driver, Kieran, thought she seemed strange when she left her mother's house in Chelsea. Oh God, yeah, well why wouldn't she be? Her mum had cancer, didn't she? [8] / Її водієві, Кірану, здалося, що Лула була в якомусь

пригніченому настрої, коли вийшла з будинку своєї матері в Челсі. – Боже мій, що ж тут незрозумілого? У її мами рак, хіба ні?

У проілюстрованому вище контексті для підсилення семантики згоди використано інтонацію з відтінком подиву, яка свідчить про повну впевненість мовця в словах опонента.

ВИСНОВКИ

Явище згоди охоплює акт вербальної взаємодії мовця і слухача, основним завданням якого є констатація правильності та прийнятності сказаного співрозмовником. Крім того, висловлення, що містять семантику згоду, актуалізують широкий спектр когнітивних властивостей.

На лексичному рівні згоду репрезентують лексеми з експліцитним та імпліцитним семантичним забарвленням. Ці варіанти широко використовують в діалогічному художньому дискурсі відповідно до ситуації та задуму автора.

В англійській мові експлікація згоди на морфологічному рівні відбувається за допомогою самостійних частин мови – іменників, дієслів, прислівників, прикметників, а також службових – вигуків та заперечних часток. В діалогічному мовленні найуживанішими є вигуки, прикметники, прислівники та заперечні частки, а в авторському мовленні – іменники та дієслова. Нерідко під час перекладу українською мовою частина мови може змінюватися відповідно до норм та правил мови перекладу, тому треба бути уважним, щоб зміст, вміщений автором оригіналу, не нівелювався.

На синтаксичному рівні мови реалізація згоди можлива через риторичні запитання та синтаксичні повтори. Кожний із варіантів може мати різне забарвлення, тому обирати потрібно залежно від інтенцій мовця та ступеня його впевненості в словах співрозмовника, готовності до виконання певного прохання та згоди з його думкою. Синтаксичні засоби вираження згоди краще передають індивідуальність та характер мовця, адже, наприклад, риторичні запитання можуть бути використані для вираження іронії, а синтаксичні повтори – для сарказму.

Отже, характерною особливістю маркерів згоди є констатація правильності або прийнятності думки співрозмовника, представлення єдності поглядів комунікантів та оцінки думки співрозмовника як такої, що відповідає дійсності та заслуговує на схвалення. Перспективу подальшого дослідження вбачаємо в репрезентації інтенції аргументування в науковому дискурсі.

ЛІТЕРАТУРА

- [1] Austen, J. (2019). *Pride and Prejudice*. Retrieved from URL: <http://www.gutenberg.org/files/1342/1342-h/1342-h.htm>
- [2] Bronte, Ch. (2007). *Jane Eyre*. Retrieved from URL: <https://www.gutenberg.org/files/1260/1260-h/1260-h.htm>
- [3] Collins, S. (2012). *The Hunger Games*. Retrieved from URL: <http://thefreenovelsread.com/the-hunger-games/-chapter-one-136042>.
- [4] Collins, W. (2006). *The Moonstone*. Retrieved from URL: <http://www.gutenberg.org/files/155/155-h/155-h.htm>
- [5] Fitzgerald F. Scott. (2012). *The Great Gatsby*. Retrieved from URL: <https://www.planetebook.com/free-ebooks/the-great-gatsby.pdf>
- [6] Galbraith, R. (2017). *The Silkworm*. Retrieved from URL: <https://coollib.com/b/288954/read>
- [7] Galbraith, R. (2020). *Career of Evil*. Retrieved from URL: https://www.e-reading.club/bookreader.php/1039933/Galbraith_-_Career_of_Evil.html
- [8] Galbraith, R. (2019). *Lethal White*. Retrieved from URL: <https://nemaloknig.com/read-385257/>.
- [9] Galbraith, R. (2013). *The Cuckoo's Calling*. Retrieved from URL: https://worldfabibooks.files.wordpress.com/2013/10/the-cuckoo_s-calling-robert-galbraith-j-k-rowling.pdf
- [10] Riggs, R. (2011). *Miss Peregrine's Home for Peculiar Children*. Retrieved from URL: <https://1.cdn.edl.io/jVylW4onHsYnTxWwRjUY25oQ1ArgzPA1eDvk5ZajURnejEzL.pdf>.
- [11] Rowling, J. K. (2016). *Harry Potter and the Sorcerer's Stone*. Retrieved from URL: <http://www2.sdfi.edu.cn/netclass/jiaoan/englit/download/Harry%20Potter%20and%20the%20Sorcerer's%20Stone.pdf>
- [12] Salinger, J. D. (2014). *The Catcher in the Rye*. Retrieved from URL: <http://www.uzickagimnazija.edu.rs/files/Catcher%20in%20the%20Rye.pdf>
- [13] Безугла, Л. Р. (2012). Лінгвістична прагматика та дискурсивний аналіз. *Studia philologica*, 1, 95–100.
- [14] Безугла, Л. Р. (2009). Діалог, діалогічний текст та діалогічний дискурс. *Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. Романо-германська філологія. Методика викладання іноземних мов*, 60. Retrieved from URL: <http://dspace.univer.kharkov.ua/bitstream/123456789/4934/2/L.R.%20Bezugla.pdf>
- [15] Войцехівська, Н. К. (2009). *Категорія згоди в українському літературному діалогічному дискурсі : дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.01 «Українська мова»*. Київ, 289.
- [16] Войцехівська, Н. К. (2011). Лексичні засоби вираження взаєморозуміння (на матеріалі сучасного українського діалогічного дискурсу). *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 10 : Проблеми граматики і лексикології української мови*, 7, 295–298.
- [17] Гурко, О. В. (2016). Ствердження в семантичній структурі дієслів та іменників. *Наукові праці. Серія «Філологія (мовознавство)»*, 43–46.
- [18] Гурко, О. В. (2017). *Функційно-семантична категорія ствердження в українській літературній мові: дис. на здобуття наук. ступеня доктора філол. наук. спец. 10.02.01 «Українська мова»*. Київ, 400.
- [19] Зербіно, А. Д. (2009). Засоби вираження згоди та незгоди в сучасній англійській мові. *Вісник Львівського університету*, 16. Retrieved from URL: <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/lingua/article/view/2486>
- [20] Маєвська, Л. І. (2004). *Макромовленнєвий акт взаєморозуміння: засоби об'єктивізації та прагматичний контекст (на мат. суч. нім. мови): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.04 «Германські мови»*. Київ, 20.
- [21] Махметова, А. Ж. (2015). Лексические средства выражения согласия в английском и русском языках. *Актуальные проблемы лингвистики : матер. Междунар. научн.-практ. конф. студ., аспирант. та молод. уч. Тюмень : Тюменский индустриальный университет*, 243–247.
- [22] Рудик, І. М. (2000). *Комунікативно-прагматичні типи висловлювань зі значенням згоди / незгоди в сучасній англійській мові : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : 10.02.04. (Германські мови)*. Харків, 17.
- [23] Штик, І. А. (2000). Семантико-функціональні особливості висловлювань, що передають згоду або незгоду. *Вісник Запорізького державного університету. Сер. Філологічні науки*, 1, 1–2.

REFERENCES

- [1] Austen, J. (2019). *Pride and Prejudice*. Retrieved from URL: <http://www.gutenberg.org/files/1342/1342-h/1342-h.htm>
- [2] Bronte, Ch. (2007). *Jane Eyre*. Retrieved from URL: <https://www.gutenberg.org/files/1260/1260-h/1260-h.htm>
- [3] Collins, S. (2012). *The Hunger Games*. Retrieved from URL: <http://thefreenovelsread.com/the-hunger-games/-chapter-one-136042>.
- [4] Collins, W. (2006). *The Moonstone*. Retrieved from URL: <http://www.gutenberg.org/files/155/155-h/155-h.htm>
- [5] Fitzgerald F. Scott. (2012). *The Great Gatsby*. Retrieved from URL: <https://www.planetebook.com/free-ebooks/the-great-gatsby.pdf>
- [6] Galbraith, R. (2017). *The Silkworm*. Retrieved from URL: <https://coollib.com/b/288954/read>
- [7] Galbraith, R. (2020). *Career of Evil*. Retrieved from URL: https://www.e-reading.club/bookreader.php/1039933/Galbraith_-_Career_of_Evil.html
- [8] Galbraith, R. (2019). *Lethal White*. Retrieved from URL: <https://nemaloknig.com/read-38525-7/>.
- [9] Galbraith, R. (2013). *The Cuckoo's Calling*. Retrieved from URL: https://worldfabibooks.files.wordpress.com/2013/10/the-cuckoo_s-calling-robert-galbraith-j-k-rowling.pdf
- [10] Riggs, R. (2011). *Miss Peregrine's Home for Peculiar Children*. Retrieved from URL: <https://1.cdn.edl.io/jVylW4onHsYnTxWwRjUY25oQ1ArgzPA1eDvk5ZajURnejEzL.pdf>.
- [11] Rowling, J. K. (2016). *Harry Potter and the Sorcerer's Stone*. Retrieved from URL: <http://www2.sdfi.edu.cn/netclass/jiaoran/englit/download/Harry%20Potter%20and%20the%20Sorcerer's%20Stone.pdf>
- [12] Salinger, J. D. (2014). *The Catcher in the Rye*. Retrieved from URL: <http://www.uzickagimnazija.edu.rs/files/Catcher%20in%20the%20Rye.pdf>
- [13] Bezuhla, L. R. (2012). Linhvistychna prahmatyka ta dyskursywnyi analiz. *Studia philologica*, 1, 95–100.
- [14] Bezuhla, L. R. (2009). Dialoh, dialohichniy tekst ta dialohichniy dyskurs. *Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu im. V. N. Karazina. Romano-hermanska filolohiia. Metodyka vykladannia inozemnykh mov*, 60. Retrieved from URL: <http://dspace.univer.kharkov.ua/bitstream/123456789/4934/2/L.R.%20Bezuhla.pdf>
- [15] Voitsekhivska, N. K. (2009). *Katehoriia zghody v ukrainskomu literaturnomu dialohichnomu dyskursi* : dys. na zdobuttia nauk. stupenia kand. filol. nauk: spets. 10.02.01 «Ukrainska mova». Kyiv, 289.
- [16] Voitsekhivska, N. K. (2011). Leksychni zasoby vyrazhennia vzaiemorozuminnia (na materialy suchasnoho ukrainskoho dialohichnoho dyskursu). *Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova. Seriia 10 : Problemy hramatyky i leksykolohii ukrainskoi movy*, 7, 295–298.
- [17] Hurko, O. V. (2016). Stverdzhennia v semantychnii strukturi diiesliv ta imennykiv. *Naukovi pratsi. Seriia «Filolohiia (movoznavstvo)*, 43–46.
- [18] Hurko, O. V. (2017). *Funktsiino-semantychna katehoriia stverdzhennia v ukrainskii literaturnii movi*: dys. na zdobuttia nauk. stupenia doktora filol. nauk. spets. 10.02.01 «Ukrainska mova». Kyiv, 400.
- [19] Zerbino, A. D. (2009). Zasoby vyrazhennia zghody ta nezghody v suchasni anhliskii movi. *Visnyk Lvivskoho universytetu*, 16. Retrieved from URL: <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/lingua/article/view/2486>
- [20] Maievskaya, L. I. (2004). *Makromovlennievyyi akt vzaiemorozuminnia: zasoby obiektyvizatsii ta prahmatychnyi kontekst (na mat. such. nim. movy)*: avtoref. dys. na zdobuttia nauk. stupenia kand. filol. nauk: spets. 10.02.04 «Hermanskiy movy». Kyiv, 20.
- [21] Mahmetova, A. Zh. (2015). Leksicheskie sredstva vyrazheniya soglasiya v angliiskom i russkom yazykah. *Aktual'nye problemy lingvistiki : mater. Mezhdunar. nauchn.-prakt. konf. stud., aspir. ta molod. uch. Tyumen'* : Tyumenskij industrial'nyj universitet, 243–247.
- [22] Rudyk, I. M. (2000). *Komunikatyvno-prahmatychni typy vyslovliuvan zi znachenniam zghody / nezghody v suchasni anhliskii movi* : avtoref. dys. na zdobuttia nauk. stupenia kand. filol. nauk : 10.02.04. (Hermanskiy movy). Kharkiv, 17.
- [23] Shtyk, I. A. (2000). Semantyko-funktsionalni osoblyvosti vyslovliuvan, shcho peredaiut zghodu abo nezghodu. *Visnyk Zaporizkoho derzhavnoho universytetu. Ser. Filolohichni nauky*, 1, 1–2.